U S N E S E N Í

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců Mgr. Radovana Havelce, JUDr. Pavla Simona, JUDr. Romana Fialy, Mgr. Víta Bičáka a JUDr. Marie Žiškové, rozhodl o návrhu **Městského úřadu Roudnice nad Labem,** se sídlem Roudnice nad Labem, Karlovo nám. 21, na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi ním a **Okresním soudem v Liberci**, ve věci změny jména a příjmení nezletilého O. K., za účasti navrhovatelky **J. V.,** nezletilého **O. K.**, zastoupeného opatrovníkem Městem F., a matky nezletilého **N. K.**, ve věci vedené u Okresního soudu v Liberci pod sp. zn. 11 C 37/2016,

takto:

Návrh **se odmítá.**

Odůvodnění:

[1] Návrhem ze dne 26. 2. 2018 se Městský úřad Roudnice nad Labem (dále též jen „navrhovatel“) domáhal, aby zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů (dále jen „zákon č. 131/2002 Sb.“), rozhodl kompetenční spor vzniklý mezi ním a Okresním soudem v Liberci, ve věci změny jména a příjmení nezletilého O. K., narozeného dne X, vedené u Okresního soudu v Liberci pod sp. zn. 11 C 37/2016.

[2] Z předloženého rozsudku Okresního soudu v Liberci ze dne 13. 12. 2017, čj. 11 P 37/2016-90, vyplývá, že tímto rozsudkem bylo k návrhu J. V. (poručníka nezletilého O. K.), v řízení o změně jména a příjmení nezletilého dítěte, rozhodnuto tak, *že* „[j]*méno a příjmení nezletilého O. K., narozeného X, trvale bytem B. p. 291, H., se určuje A. V.*“ (výrok I.). Výrokem II. soud rozhodl o nákladech řízení. Z odůvodnění tohoto rozsudku se, mimo jiné, podává, že otec nezletilého je neznámý (není zapsán v rodném listě), matka byla pravomocně zbavena svých rodičovských práv. Nezletilý byl nejprve svěřen do pěstounské péče babičky J. V., která byla později jmenována jeho poručníkem.

[3] Navrhovatel v návrhu na rozhodnutí kompetenčního sporu uvedl, že Okresní soud v Liberci mu, v rámci plnění oznamovací povinnosti podle § 83 odst. 1 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o matrikách“), tento pravomocný rozsudek předložil pro potřeby provedení dodatečného záznamu do matriční knihy narození R. n. L., sv. X,

ročník X, strana X, poř. číslo X. Navrhovatel upozornil, že o vlastním (ne)povolení změny jména nebo příjmení nezletilého dítěte rozhoduje ve správním řízení příslušný matriční úřad, a to na základě žádosti (§ 74 zákona o matrikách). Jde-li o dítě, které má soudem ustanoveného poručníka (jako je tomu i v případě nezletilého O. K.), pak návrh poručníka musí být schválen soudem (§ 934 odst. 1 občanského zákoníku). Opatrovnický soud měl tedy v daném případě pouze rozhodnout o nahrazení písemného souhlasu matky nezletilého (§ 76 odst. 4 zákona o matrikách), nebyl však povolán k tomu, aby rozhodl, zda se změna jména a příjmení povolí či nikoliv. Nad rámec uvedeného navrhovatel konstatoval, že nezletilý má bydliště v obvodu matričního úřadu města H.; k vedení řízení o změně jeho jména a příjmení by proto byl příslušný Městský úřad H.

[4] S ohledem na uvedené tedy navrhovatel uzavřel, že Okresní soud v Liberci shora uvedeným rozsudkem rozhodoval jako orgán nepříslušný; navrhl proto, aby zvláštní senát vyslovil, že k vydání rozhodnutí ve věci změny jména a příjmení nezletilého O. K. je příslušný Městský úřad H. a současně s tím aby tento rozsudek zrušil.

[5] Zvláštní senát se nejprve zabýval otázkou, zda jsou splněny podmínky pro vydání rozhodnutí o kompetenčním sporu, přičemž vycházel z následujících skutečností a úvah:

[6] Podle § 1 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb., se podle tohoto zákona postupuje při kladných nebo záporných kompetenčních sporech o pravomoc nebo věcnou příslušnost (dále jen „pravomoc“) vydat rozhodnutí, jehož stranami jsou: a) soudy a orgány moci výkonné, územní, zájmové nebo profesní samosprávy, b) soudy v občanském soudním řízení a soudy ve správním soudnictví.

[7] Z ustanovení § 1 odst. 2 téhož zákona plyne, že kompetenčním sporem je buď spor, ve kterém si jedna strana osobuje pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků, o níž již druhá strana vydala pravomocné rozhodnutí (pozitivní kompetenční spor), anebo spor, ve kterém jeho strany popírají svou pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků (spor negativní).

[8] Takto vymezené kompetenční spory projednává a rozhoduje zvláštní senát (srov. § 2 odst. 1 tohoto zákona). Ten pak rozhodne, kdo je příslušný vydat rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení (§ 5 odst. 1 téhož zákona).

[9] Esenciální podmínkou pro to, aby byla dána pravomoc zvláštního senátu, je tedy existence kompetenčního sporu. Ten podle názoru zvláštního senátu dosud nevznikl.

[10] Není sporu o tom, že ve věci změny jména příjmení nezl. O. K. rozhodl pravomocně Okresní soud v Liberci svým rozsudkem ze dne 13. 12. 2017, čj. 11 P 37/2016-90. Zde je vhodné uvést, že zvláštní senát zcela souhlasí s názorem navrhovatele, že soud v rámci opatrovnického řízení není nadán pravomocí o této otázce autoritativně rozhodovat. Z ustanovení § 72 odst. 1 *in fine* zákona o matrikách totiž vyplývá, že jméno a příjmení *lze fyzické osobě změnit pouze na základě její žádosti, případně žádosti jejích zákonných zástupců*. Podle ustanovení § 74 odst. 1 citovaného zákona *o žádosti o povolení změny jména nebo příjmení rozhoduje matriční úřad, v jehož správním obvodu je žadatel přihlášen k trvalému pobytu; u nezletilých dětí rozhoduje matriční úřad v místě trvalého pobytu dítěte*. K žádosti o povolení změny jména nebo příjmení nezletilého dítěte musí být dále

přiložen *písemný souhlas druhého rodiče, nebo pravomocné rozhodnutí soudu nahrazující tento souhlas* (§ 76 odst. 2 citovaného zákona). Tento doklad není třeba předkládat, *pokud byl druhý rodič rodičovské odpovědnosti zbaven nebo byl výkon jeho rodičovské odpovědnosti v této oblasti omezen nebo pozastaven; v tom případě se k žádosti přiloží pravomocný rozsudek* [§ 76 odst. 4 písm. b) zákona o matrikách]. Je tedy zcela evidentní, že Okresní soud v Liberci výrokem svého rozsudku vykročil mimo svou pravomoc, neboť rozhodování o změně jména a příjmení fyzické osoby se děje ve správním řízení, zahajovaném na návrh; opatrovnický soud pouze v zákonem stanovených případech nahradí souhlas rodičů nezletilého dítěte, bez něhož nemůže být návrhu na změnu jména a příjmení vyhověno.

[11] Toto zjištění nicméně pro závěr o existenci kompetenčního sporu nepostačuje. Aby mohlo jít o kladný kompetenční konflikt, muselo by být současně prokázáno, že správní orgán (zde matriční úřad) má nejen zákonem přiznanou pravomoc ve věci rozhodnout (což zvláštní senát považuje za nepochybné), ale v případě správního řízení o žádosti (viz § 44 správního řádu) by zde musela být taková žádost i skutečně podána. Podáním žádosti se totiž zahajuje správní řízení a správní orgán tak o něm musí v zákonem stanovených lhůtách rozhodnout. Má-li v takové situaci za to, že ve věci již bylo rozhodnuto soudem, mimo jeho pravomoc, nezbývá mu, než podat návrh na rozhodnutí kompetenčního sporu.

[12] V nyní projednávané věci z ničeho nevyplývá, že by u navrhovatele byla podána žádost o změnu jména a příjmení nezletilého O. K. (§ 74 odst. 1 zákona o matrikách); netvrdí to ostatně ani sám navrhovatel. Správní řízení ve smyslu ustanovení § 72 a násl. zákona o matrikách tedy dosud nebylo zahájeno a navrhovatel proto není povolán k tomu, aby jakkoli ve věci jména a příjmení nezletilého rozhodoval (dle návrhu se toho ani nedovolává); není tedy v situaci, kdy by musel vyvolat řízení před zvláštním senátem, ve kterém by bylo odklizeno rozhodnutí soudu, který si (v rozporu s právem) atrahoval stejnou rozhodovací pravomoc. Současně zákon o matrikách nepředpokládá, že by řízení o změně jména a příjmení mohlo být zahajováno *ex officio*.

[13] Nejsou-li splněny procesní podmínky pro to, aby navrhovatel rozhodoval o stejném předmětu řízení, o němž již bylo pravomocně rozhodnuto soudem, neexistuje zde (dosud) kladný kompetenční spor. Pouze pro úplnost lze poznamenat, že podle údajů evidence obyvatel se bydliště nezletilého O. K. nachází ve správním obvodu matričního úřadu Městského úřadu H. Za stávajícího stavu věci by tedy místně příslušným orgánem k případnému vedení řízení o změně jména a příjmení nezletilého nebyl navrhovatel, ale posledně zmiňovaný matriční orgán. Z kontextu věci lze nicméně důvodně usuzovat, že opatrovnický soud zaslal navrhovateli rozsudek pouze za účelem provedení dodatečného zápisu do jím vedené knihy narození. Tento zápis se neprovádí formou rozhodnutí ve správním řízení, jde o „jiný úkon“ realizovaný podle části čtvrté správního řádu. Má-li tedy navrhovatel za to, že nemůže na základě předloženého rozsudku Okresního soudu v Liberci provést předpokládaný matriční zápis, nelze tuto situaci řešit cestou vyvolání řízení podle zákona č. 131/2002 Sb., neboť ten je aplikovatelný pouze na případy, kdy si strany kompetenčního sporu osobují pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci (§ 1 odst. 2 citovaného zákona).

[14] Vzhledem k uvedeným skutečnostem proto zvláštnímu senátu nezbylo, než návrh Městského úřadu Roudnice nad Labem na zahájení řízení o kompetenčním sporu odmítnut

[§ 4 zákona č. 131/2002 Sb., a § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], neboť nejsou splněny podmínky takového řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 21. března 2018

JUDr. Michal Mazanec
předseda zvláštního senátu